

Safer Internet Plus

Näringsdepartementet

2004-04-21

Dokumentbeteckning

KOM (2004) 91

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av ett flerårigt gemenskapsprogram för att främja en säkrare användning av Internet och ny Online-teknik

Sammanfattning

Förslaget gäller att skapa ett program för att främja säkrare användning av Internet och nya Onlinetekniker, framför allt för barn och unga, *Safer Internet Plus*. Programmet föreslås löpa fyra år från 1 januari 2005 och den föreslagna budgeten är 50 miljoner euro. Programmet är strukturerat i fyra handlingslinjer (andel av budget).

1. Bekämpa olagligt innehåll (23 – 28 %).
2. Hantera skadligt och oönskat innehåll (16 – 23 %).
3. Främja en säkrare miljö (5-9%).
4. Åtgärder för att öka medvetenheten (43-50 %).

Programmet är öppet för juridiska personer i medlemsländerna. Kandidatländerna får delta efter att bilaterala avtal har tecknats. EFTA-länder får delta om de omfattas av EEA-avtalet. Programmet kan öppnas för deltagande, utan finansiellt stöd ifrån programmet, för juridiska personer från andra länder och internationella organisationer.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Förslaget gäller att skapa ett program för att främja säkrare användning av Internet och nya Onlinetekniker, framför allt för barn och unga, *Safer Internet Plus*. Programmet föreslås gälla fyra år från 1 januari 2005. Föreslagen budget är 50 miljoner euro. Förslaget finansieras av EU-

budgeten, men deltagande i projekt förutsätter medverkan av medlemsländerna. Kommissionen finansierar normalt högst 50 % av projekten. Offentliga aktörer kan få 100 % av tilläggskostnaderna finansierade.

Motiv för programmet

Den föreslagna handlingsplanen kan sägas utgöra en fristående fortsättning på den nuvarande handlingsplanen för en säkrare användning av Internet, Internet Action Plan (IAP) som löper 1999-2004¹. Ett exempel på en aktivitet som genomförts med stöd av IAP är informations- och utbildningsprojektet SAFT (Safety, Awareness, Facts and Tools), där svenska Vårdsskildringsrådet deltar. Fem länder är involverade i projektet, som syftar till att öka medvetenheten om både fördelar och faror med Internet när det gäller barn och ungdomar. Kommissionens förslag bygger bl.a. på utvärdering av IAP 1999-2002². Till förslaget är även lagt en ex ante utvärdering för *Safer Internet Plus* 2005 - 2008³. Kommissionens slutsats är att ytterligare åtgärder behövs för att främja en säker användning genom att användarna får medvetenhet, förmåga och verktyg att hantera innehåll som är olagligt, skadligt eller oönskat. Detta gäller särskilt avseende barn och ungas situation. Kommissionen konstaterar att IAP har varit framgångsrikt men att vidare insatser är nödvändiga. Kommissionen pekar bl.a. på den tekniska utvecklingen och EU utvidgningen. Programmet har inte någon motsvarighet i Sverige och bör kunna leda till och komplettera insatser på nationell nivå.

Programmets syfte

Safer Internet Plus övergripande syfte är att främja en säkrare användning av Internet och nya Online-tekniker, speciellt för barn, och att bekämpa innehåll som är olagligt eller oönskat av slutanvändaren. Programmet fokuserar på slutanvändaren och då särskilt barn under föräldrars och lärares ansvar.

Medlen att åstadkomma detta är genom att bevilja projektmedel under de olika handlingslinjerna i programmet.

Handlingslinjer

Programmet är strukturerat i fyra handlingslinjer (andel av budget):

1. Bekämpa olagligt innehåll (23 – 28 %).
2. Hantera skadligt och oönskat innehåll (16 – 23 %).
3. Främja en säkrare miljö (5-9%).

¹ Decision No 276/1999/EC of the European Parliament and of the Council of 25 January 1999 adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safer use of the Internet and new online technologies by combating illegal and harmful content primarily in the area of the protection of children and minors (OJ L 33, 6.2.1999, p.1) as amended by Decision No 1151/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 2003 (OJ L 162, 1.7.2003, p. 1)

² COM (2003) 653 final, antaget av kommissionen den 3 november 2003.

³ Commission staff working paper ex ante evaluation Safer Internet Plus 2005 – 2008.

Handlingslinje 1 syftar till att telejourer/hotlines upprättas i medlemsstaterna samt att ett nätverk med en särskild nod bildas mellan de nationella jourerna. Telejourer är rapportinstanser dit allmänheten kan vända sig för att anmäla fall av olagligt innehåll och som sedan vidarebefordrar dessa anmälningar till det organ som bör vidta åtgärder (leverantörer av Internettjänster, polisen eller motsvarande telejour). Detta är ett sätt på vilket industrin och icke-statliga organisationer kan bidra till processen och hjälpa till att minska spridningen av olagligt innehåll. Många av de människor som ogärna skulle göra en anmälan direkt till polisen kommer att göra en anmälan till en icke-officiell telejour. I Sverige bedriver Rädda Barnen f.n. en sådan telejour.

Inom *handlingslinje 2* kommer programmet att finansiera tekniska åtgärder som gör det möjligt för användarna att begränsa den mängd oönskat och skadligt innehåll som de tar emot och hantera det om de ändå får sådant till sin dator, t. ex. bedömning av effektiviteten hos tillgänglig filtreringsteknik och stöd till utveckling av filtreringsteknik, åtgärder för att främja och samordna informationsutbyte och bästa metoder om effektiv bekämpning av skräppost.

Handlingslinje 3 syftar till att stödja självreglering på området. Europeiska unionen har betonat sitt stöd för ett angreppssätt där självreglering möjliggör flexibilitet och en förståelse för mediets behov på ett område som präglas högteknologi, snabba förändringar och gränsöverskridande verksamhet. Det kan få finnas olika modeller för etiska regler, men de bör ha vissa viktiga egenskaper gemensamma, t. ex. effektivitet, rättvisa och öppenhet. Det krävs ytterligare insatser på det här området, både när det gäller att utveckla fungerande självregleringsstrategier på nationell nivå och när det gäller att skapa en plattform på europeisk nivå för dem som arbetar inom området.

Under *handlingslinje 4* ges stöd åt åtgärder för att öka medvetenheten på en rad områden när det gäller olagligt, oönskat och skadligt innehåll. Det råder stor enighet bland politiskt ansvariga och specialister om att det kommer att finnas ett fortsatt behov av systematisk information om säkrare användning av Internet.

Programmet kommer att ge stöd till lämpliga organ som väljs ut i en öppen ansökningsomgång, och som skall vara kontaktpunkter för att öka medvetenheten i varje enskild medlemsstat och i varje enskilt kandidatland.

Deltagande och finansiering

Programmet är öppet för juridiska enheter i medlemsländerna. Kandidatländerna får delta efter att bilaterala avtal har tecknats. EFTA-länder får delta om de omfattas av EEA-avtalet. Deltagare från tredje länder och internationella organisationer får delta utan finansiellt stöd om det bidrar till programmets genomförande.

Kommissionen ansvarar för att programmet genomförs och ska ta fram en handlingsplan för detta. Kommissionen ska bistås av en rådgivande kommitté för att genomföra programmet. Kommissionen ska följa och utvärdera projekten inom programmet.

Det finns två typer av projekt för att genomföra programmet; åtgärder med delad kostnad och kompletterande stödåtgärder.

Åtgärderna med *delad kostnad* kan vara:

- Pilotprojekt och åtgärder för bästa metoder. Tillfälliga projekt på områden som är relevanta för programmet, även projekt som visar bästa metoder eller inbegriper innovativ användning av tillgänglig teknik.
- Nätverk: nätverk som sammanför olika berörda parter och ser till att åtgärder vidtas inom hela Europeiska unionen samt gör det lättare att samordna verksamhet och överföra kunskap. De kan vara knutna till åtgärder för bästa metoder.
- Tillämpad forskning på Europainivå som görs på ett sådant sätt att den stämmer överens med hur människor, särskilt barn, använder nya medier.
- Gemenskapsfinansieringen överstiger i normalfallet inte 50 % av projektkostnaderna. Offentliga organ kan ersättas med upp till 100 % av extrakostnaderna.

Kompletterande åtgärder kan vara

- Benchmarking och opinionsundersökningar för att producera tillförlitliga uppgifter om en säkrare användning av Internet och ny Online-teknik för alla medlemsstater insamlade genom en jämförbar metod.
- Teknisk bedömning av teknik, såsom filtrering avsedd att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik. Vid bedömningen skall det även beaktas huruvida denna teknik bidrar till skyddet av privatlivet.
- Studier till stöd för programmet och dess åtgärder, inbegripet självreglering och arbete inom Forumet för ett säkrare Internet, samt förberedande av framtida verksamhet.
- Pristävlingar om bästa metoder.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Det föreslagna beslutet innehåller inga förslag till regelförändringar.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget finansieras av EU-budgeten.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige ser att det finns behov av stödinsatser på området.

Sverige anser principiellt att medel inte bör in-tecknas för kommande finansiella perspektiv. Då stöd för denna linje inte finns anser Sverige att det måste säkerställas att budgeten för programmet under 2007-2008 är förenligt med det kommande finansiella perspektivet (fr o m 2007).

Sverige anser att kommittén som ska bistå kommissionen i genomförandet ska antas enligt förvaltningsförfarandet (artikel 4 i 1999/468/EG), vilket ger medlemsländerna större inflytande i beslut om åtgärder.

Sverige anser att budgetens fördelning mellan handlingslinjerna bör ändras så att handlingslinje 3 prioriteras på bekostnad av handlingslinje 1 och 2.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

-

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Kommissionens ståndpunkt framgår av förslaget. Europaparlamentet har ännu inte lämnat ändringsförslag.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Målet för rådet är att anta allmän inriktning på teleminsterrådet den 10-11 juni 2004.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Angiven rättslig grund är artikel 153 (2) i fördraget om upprättande av den europeiska gemenskapen. Beslutsförfarandet följer artikel 251 i fördraget.

3.3 Fackuttryck/termer

-